

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI TỈNH AN GIANG TRONG BỐI CẢNH TIẾP CẬN CÔNG NGHỆ SỐ

● NGÔ CHÍ TÂM - NGUYỄN KHẮC HÙNG

TÓM TẮT:

Cùng với sự phát triển không ngừng của hệ thống an sinh xã hội, chính sách bảo hiểm xã hội (BHXH), bảo hiểm y tế (BHYT) đã khẳng định vai trò trụ cột, góp phần thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh; tạo cơ hội cho người được thụ hưởng, đảm bảo thành quả phát triển kinh tế, phòng ngừa và khắc phục những rủi ro. Hiện nay, quản lý hoạt động BHXH tại tỉnh An Giang theo hướng tiếp cận công nghệ số đã phát sinh một số bất cập trong sử dụng phần mềm và tổ chức thực hiện giao dịch điện tử, liên thông dữ liệu theo lĩnh vực chuyên môn nghiệp vụ. Thông qua phương pháp nghiên cứu gắn kết giữa lý luận và thực tiễn, bài viết đề xuất các biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động BHXH tại địa phương trong bối cảnh số hóa.

Từ khóa: hoạt động bảo hiểm xã hội; quản lý; tiếp cận công nghệ số.

1. Đặt vấn đề

1.1. Đặc điểm tình hình

An Giang là tỉnh thuộc vùng đồng bằng sông Cửu Long, có sông Tiền và sông Hậu chảy qua; có đường biên giới với chiều dài gần 100 km giáp hai tỉnh Kandal và Tà Keo của nước Campuchia. BHXH tỉnh An Giang là hệ thống cơ quan được thành lập theo Quyết định số 124/ QĐ/TC-CB ngày 17/8/1995 của Tổng Giám đốc BHXH Việt Nam. Từ năm 2002, BHXH tỉnh tiếp nhận thêm nhiệm vụ và nguồn nhân lực từ BHYT. Biên chế nhân sự cuối năm 1996 là 50 người. Nguồn cán bộ chủ yếu từ ngành Lao động - Thương binh và Xã hội và Liên đoàn Lao động tỉnh. Cơ cấu tổ chức gồm 0 phòng nghiệp vụ và 11 BHXH huyện, thị xã. Đến nay, hệ thống đã phát triển ổn định thành 20 đơn vị trực thuộc gồm 10 phòng nghiệp vụ và 10 BHXH huyện, thị, thành phố với tổng số công chức, viên chức là 227 người. Kỹ năng tiếp cận thông tin; quản lý, sử dụng, khai thác có hiệu quả các phần mềm

nghiệp vụ đã phát triển cả về số lượng và chất lượng. (Nguyễn Văn Hùng, 2022)

Việc triển khai ứng dụng BHXH số (VssID) đã giúp người tham gia BHXH, BHYT ứng dụng công nghệ và cải cách thủ tục hành chính. Thông qua dịch vụ công trực tuyến, người dùng kiểm tra các thông tin cá nhân đã đăng ký với cơ quan BHXH; tra cứu mã số BHXH, BHYT, nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe.

Tính “đến tháng 5/2023, có 2.410 người tham gia BHXH tự nguyện, 60.194 người tham gia BHYT tự đóng (tăng mới và đáo hạn)” (Hạnh Châu, 2023). BHXH tỉnh đã thường xuyên phổ biến quy định của pháp luật về trách nhiệm tham gia, đóng BHXH, BHYT, bảo hiểm thất nghiệp của đơn vị, người lao động (NLĐ); hành vi vi phạm pháp luật về BHXH, BHYT; ý nghĩa, giá trị của việc hưởng lương hưu hằng tháng và được nhận thẻ BHYT miễn phí trong suốt thời gian hưởng lương hưu. Tuy nhiên, bên cạnh các mặt đạt được thì tiếp

cận công nghệ số trong quá trình quản lý hoạt động BHXH đòi hỏi cán bộ quản lý phải nhận thức được tầm quan trọng của công nghệ số để xây dựng kế hoạch, chỉ đạo, tổ chức triển khai và thực hiện một cách đồng bộ là vấn đề mang tính cấp thiết.

1.2. Phương pháp nghiên cứu

Bằng phương pháp thu thập thông tin trên cơ sở gắn kết giữa lý luận và thực tiễn, bài viết phân tích các chức năng quản lý của hoạt động BHXH như lập kế hoạch, tổ chức chỉ đạo, kiểm tra và đánh giá. Từ đó, tác giả đề xuất các biện pháp phù hợp để quản lý hoạt động BHXH theo hướng tiếp cận công nghệ số ở địa phương phù hợp tình hình mới.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Cơ sở lý thuyết

2.1.1. Công nghệ số

“Công nghệ số thông qua thiết bị điện thoại di động thông minh là một trong các phương tiện quan trọng kích hoạt dịch vụ tài chính kỹ thuật số” (Yusef Ali Yusef Yakubi, Basuku and Indrianawati Usman, 2022). “Sự xuất hiện một số công nghệ mang tính đột phá như phần mềm máy tính, trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, điện toán đám mây, chuỗi khối, internet vạn vật thay thế trí tuệ con người. Ở Việt Nam, công nghệ số được xem là những công nghệ tiên tiến được ứng dụng vào các giai đoạn tiếp theo của việc chuyển đổi số sau khi đã trải qua giai đoạn số hóa”. (Bùi Văn Trịnh, Phạm Minh Trí, 2022).

2.1.2. Bảo hiểm xã hội số

BHXH số là một sản phẩm trong hệ sinh thái về ứng dụng công nghệ thông tin của BHXH nhằm thiết lập kênh thông tin giao tiếp, tạo điều kiện để người sử dụng BHXH có thể tiếp cận thông tin và thực hiện các dịch vụ công một cách đơn giản và nhanh chóng. VssID cho phép người dân tra cứu thông tin về mã số BHXH, cơ quan BHXH, cơ sở khám, chữa bệnh BHYT. Đồng thời, giám sát nghĩa vụ đóng BHXH, BHYT, BHTN cho NLĐ của người sử dụng lao động (NSDLĐ) tại các đơn vị, doanh nghiệp.

2.1.3. Quản lý hoạt động BHXH

Quản lý hoạt động BHXH là quản lý việc giải quyết các chế độ BHXH; số người hưởng và mức hưởng bình quân các chế độ BHXH, BHTN; người hưởng và mức hưởng các chế độ BHXH, BHTN; điều chỉnh mức hưởng lương hưu, trợ cấp BHXH; thực hiện xét duyệt quyết toán chi BHXH, BHTN; thực hiện chuyển đổi số, liên thông dữ liệu theo lĩnh

vực chuyên môn nghiệp vụ; cập nhật, khai thác, sử dụng và chịu trách nhiệm về tính chính xác, kịp thời của cơ sở dữ liệu công nghệ thông tin được phân quyền, phân cấp; kiểm tra việc cấp các giấy tờ làm căn cứ hưởng BHXH tại các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh khi có dấu hiệu vi phạm; kiểm tra việc thực hiện các chế độ ốm đau, thai sản đối với các đơn vị sử dụng lao động có số lượng hồ sơ đề nghị thanh toán tăng đột biến.

Trong bối cảnh tiếp cận công nghệ số, quản lý hoạt động BHXH của tỉnh còn thể hiện ở việc quản lý hướng dẫn sử dụng phần mềm và tổ chức thực hiện giao dịch điện tử thuộc phạm vi chức năng nhiệm vụ của phòng đối với BHXH huyện và các tổ chức, cá nhân; phối hợp với đơn vị nghiệp vụ liên quan thực hiện công tác tuyên truyền, phổ biến các chế độ, chính sách, pháp luật thuộc lĩnh vực được phân công; tham gia công tác bồi dưỡng nghiệp vụ theo chức năng, nhiệm vụ được giao; áp dụng hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn quốc gia.

2.2. Thực trạng quản lý hoạt động bảo hiểm xã hội tại tỉnh An Giang theo hướng tiếp cận công nghệ số

2.2.1. Thực trạng quản lý mục tiêu hoạt động BHXH

Mục tiêu “phấn đấu đến năm 2025, tỉnh An Giang có 25,13% lực lượng lao động tham gia BHXH; đạt 95% dân số tham gia BHYT; thực hiện có hiệu quả các chế độ chính sách BHXH, BHYT, BHTN, tăng tỷ lệ người tham gia BHXH tự nguyện, BHYT hộ gia đình; quản lý sử dụng an toàn và bảo đảm cân đối Quỹ BHXH, BHYT; Xây dựng hệ thống BHXH, BHYT hiện đại chuyên nghiệp, hiệu quả cao, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế. Trong năm 2023, tỉnh phấn đấu đạt tỷ lệ người tham gia BHXH đối với lực lượng lao động là 19,34%. Năm 2024: 21,94%. Năm 2025: 25,13%”. (Mỹ Hằng, 2023)

2.2.2. Thực trạng quản lý nội dung hoạt động BHXH

Ban chỉ đạo thực hiện chính sách BHXH, BHYT, BHTN xây dựng kế hoạch và triển khai hoạt động, ban hành văn bản tuyên truyền về các chính sách đến các ban ngành, đoàn thể; ủy ban nhân dân (UBND) các xã phường, thị trấn; chỉ tiêu phát triển đối tượng tham gia BHXH, BHYT; BHXH tự nguyện, BHYT hộ gia đình.

Các sở, ban, ngành, đoàn thể, UBND các cấp và

các đơn vị có liên quan thực hiện các nhiệm vụ đảm bảo hoàn thành hệ thống chỉ tiêu về chính sách BHXH, BHYT, BHTN. “Ban chỉ đạo các cấp có trách nhiệm tự chấm điểm theo Bộ tiêu chí”. (UBND tỉnh An Giang, 2022).

“Hội nghị vinh danh - khen thưởng các đơn vị sử dụng lao động thực hiện tốt chính sách, pháp luật BHXH, BHYT, BHTN từ 3 năm trở lên; UBND xã, phường, thị trấn đạt độ bao phủ BHYT từ 98% trở lên; các tập thể và cá nhân có thành tích xuất sắc trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện chính sách BHXH, BHYT trên địa bàn” (Ban Chỉ đạo thực hiện chính sách BHXH, BHYT, BHTN, 2023).

2.2.3. Thực trạng quản lý phương pháp hoạt động BHXH

Truyền thông đại chúng là phương pháp phổ biến được sử dụng để cán bộ, đảng viên, nhân dân hiểu rõ sự cần thiết, vai trò, lợi ích, ý nghĩa của chính sách BHXH, BHYT, BHTN để người dân tích cực tham gia nhằm đảm bảo an sinh xã hội lâu dài, bền vững; khuyến khích và tạo động lực cho người tham gia BHXH theo chế độ thụ hưởng. Cán bộ quản lý chủ động, sáng tạo trong tận dụng công nghệ số tra cứu các dịch vụ tiện ích của hoạt động BHXH; thông qua doanh nghiệp và lãnh đạo địa phương để theo dõi NLĐ tham gia BHXH.

Hội nghị, đối thoại, tư vấn về chế độ chính sách BHXH, BHYT cho các nhóm người tham gia, tạo diễn đàn để NSDLĐ, NLĐ, người dân có thể trao đổi và giải đáp những vướng mắc trực tiếp hoặc trực tuyến khi triển khai thực hiện Luật BHXH, Luật BHYT.

Công khai thông tin về các doanh nghiệp có hành vi vi phạm trên các phương tiện truyền thông; chuyển hồ sơ đến các cơ quan quản lý nhà nước để xử lý vi phạm; mở rộng mạng lưới tổ chức dịch vụ thu; bồi dưỡng hướng dẫn nghiệp vụ cho nhân viên tổ chức dịch vụ thu; đào tạo kỹ năng tuyên truyền cho nhân viên thu BHXH theo hướng chuyên nghiệp.

Khảo sát, xác định lực lượng lao động đang làm việc ở khu vực phi chính thức trên địa bàn để có các vận động NLĐ tham gia BHXH tự nguyện; đăng ký dịch vụ công trực tuyến trong lĩnh vực BHXH, BHYT, triển khai rộng rãi ứng dụng VssID.

Thực hiện thủ tục hành chính trên Cổng dịch vụ công của tỉnh và môi trường điện tử tại các cơ quan, đơn vị, UBND xã nhằm đáp ứng yêu cầu cải cách hành chính, đảm bảo công khai, minh bạch, tạo

điều kiện thuận lợi cho người tham gia thụ hưởng chính sách BHXH, BHYT.

“Năm 2022, toàn tỉnh có 3.053 người tham gia BHXH, BHYT, Liên đoàn lao động tỉnh phối hợp phát 500 tờ rơi tuyên truyền chính sách cho công đoàn cơ sở các doanh nghiệp; vận động thân nhân người lao động cài đặt VssID. Ngoài ra, BHXH tỉnh còn phối hợp Tỉnh Đoàn, Sở Giáo dục và Đào tạo tổ chức cuộc thi “Đoàn viên thanh niên với VssID-BHXH số” cho 15.000 lượt đoàn viên trả lời câu hỏi trực tuyến và gần 14.000 người đã cài đặt ứng dụng VssID”. (Linh Chi, 2023).

2.2.4. Thực trạng quản lý kiểm tra, đánh giá hoạt động BHXH

Chỉ đạo các ngành công an, tòa án nhân dân, thi hành án dân sự xử lý nghiêm các đơn vị cố tình không đóng BHXH, BHYT cho NLĐ. Thanh tra, kiểm tra việc chấp hành quy định pháp luật về BHXH, BHYT tại các đơn vị nợ, không đóng BHXH; thu hồi giấy phép kinh doanh đối với các đơn vị không hoạt động; thực hiện thủ tục phá sản, giải thể doanh nghiệp hoạt động thua lỗ kéo dài. Thanh tra chuyên ngành kiểm tra để phát hiện, xử lý kịp thời hành vi vi phạm do trục lợi quỹ BHXH, BHYT; phát triển số lượng người tham gia BHXH, BHYT bắt buộc tại các đơn vị sử dụng lao động.

“Năm 2022, toàn tỉnh có 1.343 đơn vị nợ các loại bảo hiểm, chiếm trên 70% tổng số doanh nghiệp, cơ sở sản xuất kinh doanh. Tổng số tiền nợ bảo hiểm lên đến trên 150 tỉ đồng. Trong đó, đơn vị nợ nhiều nhất là 33 tỷ đồng. 160 đơn vị nợ kéo dài (3 - 6 tháng) với số tiền gần 10 tỷ đồng, 277 đơn vị giải thể, với tổng số tiền 60 tỷ đồng”. (Lục Tùng, 2022).

2.2.5. Thực trạng quản lý sự phối hợp giữa các lực lượng hoạt động BHXH

Sở Lao động - Thương binh và Xã hội phối hợp Liên đoàn lao động tỉnh và các đơn vị liên quan đề xuất UBND tỉnh giao chỉ tiêu phát triển đối tượng tham gia BHXH các địa phương; quản lý các đơn vị ngoài quốc doanh, ngoài công lập thuộc nhóm tham gia BHXH, BHYT bắt buộc; thực hiện các biện pháp buộc NSDLĐ phải thực hiện đúng, đầy đủ nghĩa vụ đóng BHXH, BHYT cho NLĐ; thành lập đoàn kiểm tra, thanh tra liên ngành xử lý các hành vi vi phạm về BHXH, BHYT, BHTN.

Phối hợp Sở Y tế, Sở Tài chính, Sở Giáo dục và Đào tạo, Ban Dân tộc tỉnh và các cơ quan, đơn vị, địa phương đề xuất UBND tỉnh ban hành cơ chế

chính sách hỗ trợ một phần mức đóng BHYT cho người thuộc hộ gia đình nghèo đa chiều không thiếu hụt BHYT; người thuộc hộ gia đình cận nghèo; người thuộc hộ gia đình làm nông lâm, ngư nghiệp có mức sống trung bình; học sinh, sinh viên.

Với sự kết hợp chặt chẽ của các ban, ngành, “năm 2022, BHXH tỉnh An Giang đã hoàn thành các chỉ tiêu về phát triển người tham gia BHXH. Với 115.905 người tham gia BHXH bắt buộc, đạt 100,03%; 17.800 người tham gia BHXH tự nguyện, đạt 100,02% chỉ tiêu; 105.523 người tham gia BHTN, đạt 100,1% chỉ tiêu; 1.732.226 người tham gia BHYT, đạt 100,01% chỉ tiêu, tỷ lệ bao phủ đạt 92,78% dân số”. (Linh Chi, 2023).

2.3. Biện pháp quản lý hoạt động BHXH tại tỉnh An Giang theo hướng tiếp cận công nghệ số

2.3.1. Bồi dưỡng nâng cao năng lực về kỹ năng số, phân tích dữ liệu, xử lý số liệu và an toàn thông tin.

Giải pháp này được triển khai nhằm đảm bảo quản lý an toàn thông tin của ngành BHXH theo mô hình ứng cứu sự cố an toàn thông tin mạng, bảo vệ các hệ thống thông tin liên quan đến người thụ hưởng các chính sách về BHXH, BHYT, BHTN.

2.3.2. Hoàn thiện chính sách BHXH, BHYT, BHTN phù hợp với thực tiễn

Chính sách an sinh xã hội ưu tiên về nguồn lực tài chính để phát triển quản lý hệ thống BHXH; tăng độ bao phủ BHXH, BHYT và BHTN. Cùng với đó, ứng dụng trang thiết bị công nghệ để hoàn

thiện hệ thống vận hành công khai, minh bạch và kịp thời trong hoạt động hỗ trợ người dân đóng - hưởng BHXH.

2.3.3. Cung cấp dịch vụ công ở mức độ 4 cho người dân và doanh nghiệp

Tích hợp thanh toán điện tử; duy trì hiệu quả tương tác giữa cơ quan BHXH với người dân và doanh nghiệp thông qua hệ thống tin nhắn đa phương tiện sẽ cung cấp thông tin một cách kịp thời, chính xác nhất. Đồng thời, thực hiện liên thông dữ liệu trong quản lý, chỉ đạo công tác tiếp nhận hồ sơ và trả kết quả giải quyết thủ tục hành chính theo cơ chế “một cửa” nhằm theo dõi, kiểm tra, xử lý tiến độ tiếp nhận hồ sơ, giải quyết và trả kết quả thủ tục hành chính của BHXH địa phương qua mạng trực tuyến.

3. Kết luận

Tóm lại, bên cạnh các mặt đạt được trong hoạt động BHXH tại tỉnh An Giang, quản lý hoạt động BHXH vẫn còn một số tồn tại, nhất là ở bối cảnh tiếp cận công nghệ số. Vì vậy, các biện pháp quản lý hoạt động BHXH khoa học, đồng bộ, phù hợp nhóm đối tượng đóng BHXH cần thiết theo nguyên tắc đóng - hưởng sẽ phát huy được tính nhân văn, bù đắp một phần thu nhập cho người lao động khi họ gặp phải những rủi ro trong cuộc sống. Khi đó, hệ thống tổ chức BHXH từng bước được đổi mới, nâng cao hiệu lực, hiệu quả thực hiện chính sách và quản lý quỹ BHXH trong giai đoạn hiện nay ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Ban Chỉ đạo thực hiện chính sách BHXH, BHYT, BHTN (2023). *Kế hoạch hoạt động của Ban chỉ đạo thực hiện chính sách BHXH, BHYT, BHTN trên địa bàn tỉnh An Giang năm 2023*.
2. Bùi Văn Trinh, Phạm Minh Trí (2022). Ứng dụng công nghệ số trong hoạt động ngân hàng tại Việt Nam: Thực trạng và giải pháp. *Tạp chí Ngân hàng*.
3. Hạnh Châu (2023), An Giang vận động BHXH toàn dân. Truy cập tại: <https://angiang.baohiemxahoi.gov.vn>.
4. Nguyễn Văn Hùng (2022). Nhìn lại chặng đường 27 năm thành lập ngành BHXH tỉnh An Giang. Truy cập tại: <https://angiang.baohiemcahoi.gov.vn>.
5. Mỹ Hằng (2023). An Giang phấn đấu đến năm 2025 đạt tỷ lệ người tham gia BHXH đối với lực lượng lao động là 25,13%. Truy cập tại: <http://www.laodongxahoi.net/an-giang-phan-dau-den-2025-dat-ty-le-nguoi-tham-gia-bhxhluc-luong-lao-dong-la-2513-1326534.html#:~:text=%28L%C4%90XH%29-T%E1%BB%89nh%20An%20Giang%20%C4%91%E1%BA%B7%20m%E1%BB%A5c%20ti%C3%AAu%20ph%E1%BA%A5n%20%C4%91%E1%BA%A5u,b%E1%BA%A3o%20%C4%91%E1%BA%A3m%20c%C3%A2n%20%C4%91%E1%BB%91i%20Qu%E1%BB%B9%20BHXH%2C%20Qu%E1%BB%B9%20BHYT>.

6. Linh Chi- D.T (2023). An Giang nỗ lực tăng tỷ lệ người dân tham gia BHXH, BHYT. Truy cập tại: <https://vtv.vn/xa-hoi/an-giang-no-luc-tang-ty-le-nguoi-dan-tham-gia-bao-hiem-xa-hoi-bao-hiem-y-te-20230216223346426.htm>.
7. Lục Tùng (2022). An Giang trên 70% đơn vị, doanh nghiệp nợ các loại bảo hiểm. Truy cập tại: <https://laodong.vn/xa-hoi/an-giang-tren-70-don-vi-doanh-nghiep-no-cac-loai-bao-hiem-1132597.ldo>.
8. Ủy ban nhân tỉnh An Giang (2022). *Quyết định số 1214/QĐ-UBND ngày 12/8/2022 của UBND tỉnh An Giang về việc kiện toàn Ban Chỉ đạo thực hiện chính sách BHXH, BHYT, BHTN trên địa bàn tỉnh An Giang*.
9. Yusef Ali Yusef Yakubi, Basuku and Indrianawati Usman, (2022). The Impact of Digital Technology and Business Regulations on Financial Inclusion and Socio-Economic Development in Low- Income Countries. *Sage Journals*. Source: <https://doi.org/10.1177/21582440221116112>.

Ngày nhận bài: 15/4/2023

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 24/5/2023

Ngày chấp nhận đăng bài: 9/6/2023

Thông tin tác giả:

1. ThS. NGÔ CHÍ TÂM¹

2. PGS.TS. NGUYỄN KHẮC HÙNG²

¹ **Bảo hiểm xã hội huyện Thoại Sơn, tỉnh An Giang**

² **Viện trưởng Viện Tâm lý và Giáo dục pháp luật**

SOCIAL INSURANCE MANAGEMENT IN AN GIANG PROVINCE IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION

● Master. **NGO CHI TAM¹**

● Assoc.Prof. Ph.D **NGUYEN KHAC HUNG²**

¹Department of Social Insurance, Thoại Son District, An Giang Province

²Director, Institute of Psychology and Legal Education

ABSTRACT:

With the continuous development of the social security system, social insurance and health insurance policies have affirmed their pivotal role, contributing to the realization of the goals of a rich people, a strong country, democracy, equality, and civilization, and helping people receive benefits from the country's economic development, prevent and overcome risks. Currently, the application of digital technology to the management of social insurance activities in An Giang province has revealed many issues relating to the use of software, the organization of electronic transactions, and the synchronization of data in accordance with operations and services. This paper proposes some solutions to improve the social insurance management of An Giang province in the context of digitalization.

Keywords: social insurance activities, management, access to digital technology.